

at nu er det nødvendigt at optage Statslaan, fordi Statskassen er bleven tøms, der findes ikke flere Midler i den. Hvis man overhovedet vil have gennemført Love og Reformers af denne Bestaendighed, maa man optage Statslaan. Jeg ser det ikke saaledes, og der er sikkert mange foruden mig, som ikke se det saaledes. Hvis man vil bruge den nødvendige Økonomi paa andre Omraader, tror jeg, at man meget godt kan bygge Jærnbaner uden at være nødt til at ty til Statslaan. Jeg tror, at det lige saa godt lader sig gøre, som det har ladet sig gøre at bygge Fæstninger for et Beløb af et halvt Hundrede Millioner Kroner. Jeg tror, at der ikke er det ringeste i Vejen for, at man her til Lands kan gennemføre Reformers af denne Art uden Statslaan. Men dertil skal ganske sikkert bemærkes, at det ikke er den Grund, som forarsager, at jeg ikke vil stemme for Statslaansparagraffen, og dermed skal ikke være sagt, at jeg under alle Forhold vil være imod at optage Statslaan. Selv om jeg principielt er og maa være imod Optagelse af Statslaan, kan der dog komme til at foreligge Forhold, som kunne medføre, at jeg desuagtet af rent saglige og praktiske Grunde kunde bevæges til at stemme for Statslaan. Men ved Siden af det principielle Hensyn foreligger der ogsaa den politiske Grund til at stemme imod Lovforslaget, som vi have tilkendegivet ved at stemme imod Statslaansparagraffen. Jeg mener, at naar man har stemt derimod, bør man under de nuværende politiske Forhold ogsaa stemme imod Lovens endelige Vedtagelse. Jeg ser det maaste noget anderledes end de ærede Medlemmer, der have været med til at slutte Forliget. De mene nu at være paa lovlig Grund, at Regeringen er paa lovlig Grund, og synes, at naar vi arbejde paa lovlig Grund, er der ikke Mening i at nægte endog denne Regering Ret til optage Statslaan. Jeg mener derimod, at jeg ikke kan forsvare eller forlige det med min Tanke om, hvad Ret er, at billige, at der gives den nuværende Regering Ret til at optage Statslaan. Jeg kan ikke komme bort fra, at det vilde være at gaa for vidt at vedtage Optagelsen af Statslaan, saa længe denne Regering sidder. Jeg kan ikke gaa med dertil, jeg saa vel som min Kollega, der sidder ved Siden af mig (B.

Holm), maa derfor undlade at stemme for denne Lov, som vi dog saa inderlig gerne ønskede gennemført.

Colding: Det skal blot være en kort Bemærkning, jeg ønsker at gøre for at slaa fast, at baade det ærede Medlem for Kjøbenhavns 9de Valgkreds (Hørdum) og det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (B. Holm) ville paa en billig Maade vise Arbejderne her i Landet, saavel i Købstæderne som blandt Landbefolkningen, deres Sympati. De kunne ikke overvinde den Følelse, de have mod at gaa med til et Statslaan og besejle dybt, at de derfor maa stemme mod denne Lov. Maa dertil vil jeg sige, at det kan jeg saa godt forstaa, for det maa være temmelig ubehageligt, at de til deres Bølgere, hvem de stadig fortælle, at det eneste, de leve for, er at staa Arbejdsklassen Arbejde under gode Vilkaar, maa sige, at de være med til at stemme imod en Lov, som gør det muligt i Løbet af en halv Snes Aar eller saa at bringe Arbejde til Udførelse, hvor der vil blive Livværelse for saa vel Landboarbejdere som Kjøbstadsarbejdere i forskellige Haandværksfag. Jeg vil kun slaa dette fast, og jeg siger, at jeg forstaaer ikke, at de to ærede Medlemmer ikke kunne overvinde den Følelse, de have imod Statslaan, saa meget, at de for at yde Arbejderne denne Hjælp og for Arbejdernes Skyld kunne gaa med til dette Lovforslag. Samtidig vil jeg udtale min Glæde over, at Lovforslaget nok vil gaa igennem uden deres Hjælp.

Hørdum: Jeg kan godt forstaa den varme Følelse, det ærede Medlem har for Arbejderne, og at han mener, at vi ogsaa burde have en lige saa varm Følelse og derfor burde stemme for Statslaan. Det er vistnok ikke noget nyt hos det ærede Medlem, og det har sikkert ogsaa været denne varme Følelse for Arbejderne, der har bragt ham til saa stærkt at anbefale Fæstningsanlægene og de provisoriske Foranstaltninger. Det er noget af samme Art, der nu skal gøres for Arbejderne. Men jeg maa gøre det ærede Medlem opmærksom paa, at jeg udtryksfuld udtalte i mine Bemærkninger, at jeg ikke indseer Nødvendigheden af at optage Statslaan for at gennemføre disse Jærnbane-